ש א ב מיי׳ פ״ט מהל׳ שבת

למימרא דמחייב רבי אתולדה במקום אב

והתניא רבי אומר ידברים הדברים יאלה

הדברים אלו ל"ם מלאכות שנאמרו למשה

בסיני אמר ליה רב יוסף מר אהא מתני לה

וקשיא ליה דרבי אדרבי אגן אדרבי יהודה

מתנינן ולא קשיא לן דתניא מרה"י לרשות

הרבים ועבר ארבע אמות ברה"ר רבי יהודה

מחייב וחכמים פומרין אמר רב יהודה אמר

שמואל מחייב היה רבי יהודה שתים אחת

משום הוצאה ואחת משום העברה דאי ס"ד

חדא הוא דמחייב מכלל דרבגן פמרי לגמרי

הא אפיק לה מרה"י לרה"ר ממאי דילמא

לעולם אימא לך ר' יהודה חדא הוא דמחייב

ורבנן פטרי לגמרי והיכי משכחת לה כגון

דאמר עד דנפקא ליה לרה"ר תנוח ובהא

קמיפלגי דר' יהודה סבר אמרינן קלומה כמה

שהונחה ואיתעבידא ליה מחשבתו ורבנן

סברי לא אמרינן קלומה כמה שהונחה ולא

איתעבידא ליה מחשבתו אבל אתולדה במקום

אב לא מחייב רבי יהודה לא ם"ד דתניא רבי

יהודה ימוסיף אף השובם והמדקדק "אמרו

לו שובם הרי הוא בכלל מיסך מדקדק הרי

הוא בכלל אורג מאי לאו דעבדינהו לתרווייהו

בהדי הדדי וש"מ מחייב היה רבי יהודה

אתולדה במקום אב 🐠 ממאי דילמא לעולם

דעבדה להא לחודה והא לחודה ורבי יהודה

אתולדה במקום אב לא מחייב ובהא קמיפלגי

דר' יהודה סבר הני אבות נינהו יורכנן סברי

הני תולדות נינהו תדע דקתני רבי יהודה

מוסיף אי אמרת בשלמא אבות מאי מוסיף

מוסיף אבות אלא אי אמרת תולדות מאי

מוסיף איתמר נמי רבה ורב יוסף דאמרי

תרוייהו לא חייב רבי יהודה אלא אחת א"ל

רבינא לרב אשי ולמאי דסליק אדעתין

מעיקרא דמחייב היה ר' יהודה שתים אי להכא

קבעי לה להכא לא קבעי לה אי להכא קבעי

לה להכא לא קבעי לה אמר ליה מבאומר כל

מקום שתרצה תנוח: יפשיטא נתכוון לזרוק

שמנה וזרק ארבע הרי כתב שם משמעון

ינתכוון לזרוק ארבע וזרק שמנה מהו מי אמרינן הא אפיק ליה או דילמא היכא דבעי

הא לא נח ולאו היינו דאמר ליה רבינא לרב

אשי יוא"ל באומר כל מקום שתרצה תנוח

ודקאמרת הרי כתב שם משמעון מי דמי התם

כמה דלא כתיב שם לא מכתיב ליה שמעון

הכא כמה דלא זריק ארבע לא מיזדרקי

ליה תמני: תנו רבנן החזורק מרשות הרבים

לרה"ר ורשות היחיד באמצע ד' אמות חייב

גדולה: ולאו היינו דבעי מיניה כו' ואמר ליה באומר כו'. הא לא אמר הכי לא מיחייב אלא אם כן נחה במקום מחשבתו הכי

נמי בתרווייהו מיפטר לא שנא נתכוון לזרוק שמונה וזרק ארבע לא שנא לזרוק ארבע וזרק שמונה פטור: ה"ג ודקאמרס הרי כסב שם משמעון. ואנתכוין לזרוק שמונה וזרק ד' דפשיטא ליה לחיובא קא מוחיב מי דמי החם כל כמה דלא כתב שם לא מכתב

שמעון הלכך כי כתב שם בכוונה כתביה והא עבד ליה מלאכה דיש שם אדם גב׳ אותיות הללו: הכא כל כמה דלא וריק ד׳. שתנות

לסוף ד' לא מזדרק ליה תמניא בתמיה הלכך כי נח לסוף ד' לא נתקיימה מחשבתו ולא דמי לשם משמעון. לשון אחר ה"ג אמר מר הרי כתב שם משמעון מי דמי כו' והיא היא: מרה"ר לרה"ר ורה"י באמלע ד"א חייב. אם עבר ברה"ר ד"א ואפי' ע"י לירוף חייב:

פחות

יו) לעיל על : תכיתונו פר ויקהל, ב) לעיל עה:, ג) [ב"י כו:], ד) [שס], ה) [שמוי לה], ו) [לעיל עא:],

תורה אור השלם

1 וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת כְּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלָהָם אֵלֶה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִּוְה יְיָ

לעשת אתם: שמות לה א

למימרא דמחייב רבי אתולדה במקום אב והתניא כו'. הקשה

הלכה יו ויט: י ג ד מיי פייג שם הלכה כא: א ה מיי שם הלי טו:

27:

מוסף רש"י

. השובט. מעוה העתי נכרכר **בקורין ריו"ל** (לעיל עה:). והמדקדק. כשמותח חוט הערב מכה בכרכר עליו נוכה בכוכו עליו נות ליישבו שלא יהא יותר מדי, שהמתיחה מעכבתו מהתחבר יפה עם קארג (שם).

מוסף תוספות

א. ודמייריז בנודע וחזר א. [דמיירי] בנודע וחזר (נודע. מוס' הכל"ט. ב. ממילתייהו דרב ב. ממילתייהו דרב דעינן לה כיון דאינהו אמרי דביתא כמאן דמלי דמ', מה לי לענין הנחה של הכנסה מה לי הנחה של הכנסה מה לי לענין עקירה של הוצאה, ופשיטא דאי נודע וחזר ונודע חייב שתים. מוס' הלח"ש. [וע" מהר"ס]. ג לדידן לא מחייב אשום ג לרידן לא מחייב אשום תולדה במקום אב ולדידן נמי דמחייבת בשובט נמי דמחייבת לך לחיובי נמי במי לק לממי דשובט חיינו מיסף לגמרי וכן מדקרק בכלל אורג. מוסף המ"ש. [ע" מהסמ"ל מוסף המ"ש. [ע" מהסמ"ל המ"ל , ה. לוומר אפילו כי האי גוונא תוכל להעמיד פלוגתא דרי יהודה ורבנו הודה ורבנו פלוגתא דר' יהודה ורבנן ולא בשוגג אלא. תוס' הכל"ש. 1. דצריד להתרות על המלאכה בשביל האב. עוס׳ הרל״ש, ז. הני נמי אבות. תוס׳ הרל״ש, ח. הם מום' עצמם. צמם. תוסי הכחיים. 10. אבות. תוסי הכחיים.

רבינו חננאל ודחי' לה להא הכי, והא הכנסה תולדה דהוצאה היא כדתנן בחשבון אבות היא כדתנן בחשבון אבות מלאכות המוציא מרשות לרשות. ואע"ג דאוקימנא בתחילת מסכתא זו תנא בתחילת מסכתא זו תנא כל עקירת חפץ ממקומו הוצאה קרי לה, מיהא חדא אב (מחדא) [וחדא] תולדה. וא"ת מחייב ר' שתים ונמצא מחייב אתולדה במקום אב דידיה, והתניא אומר דברים הדברים אלה הדברים ל״ט מלאכות שנאמרו לו למשה מסיני, וכל מאן דאית ליה וכל מאן דאית ליה חילוק מלאכות (ו)הללו הן אבות והשאר תולדות, ון אבות וושאו ונידות, ואוקימנא דאינו מחייב אתולדה במקום אב דידיה אלא על האב, ועל אתולדה רידיה לא מחייב אלא חדא. וא"ל רב יוסף לרב חסדא מר הא שמעת דרב יהודה אמר שמואל אדר׳ מתני לה וקשיא ליה, (לא) רב יהודה אמר שמואל לא קתני . לה אדר' כלל אלא אדר' יהודה מתני לה, דתניא יהודה מונני לה, דונני הזורק מרה"י לרה"ר ועובר ד' אמות ברה"ר ר' יהודה מחייב וחכמים פוטרין. אמר רב יהודה אמר שמואל מחייב היה ר' יהודה שתים אחת משות הוצאה מרשות אחון משום הוצאה מושחת לרשות ואחת משום מעביר ד' אמות ברה"ר. ודחינן ממאי דלמא ר' יהודה חדא הוא מחייב כגון דאמ' עם

י. דנפקא לרה"ר תינח, ובהא

ה"ר פור"ת מנא ליה דמחייב אתולדה במקום אב דילמא הא דמחייב שתים היינו כשנודע לו וחזר ונודע לו ובפלוגתא

דר' יוחנן וריש לקיש יי דמחייב אפילו בהוליא והוליא בהעלם אחת ואור"י דאם כן אל לא היה רב יהודה משמיענו שום חידוש שחייב שתים ב ועל כרחיך אתא לאשמעינן דרבי מחייב אתולדה במקום אב: איש ס"ד דתניא ר' יהודה מוסיף בו'. לפי מאי דהס"ד דטעמא דרבי יהודה משום דמחייב אתולדה במקום אב אמאי נקט טפי שובט ומדקדק איכא למימר דס"ד דרבנן נמי מחייב אתולדה במקום אב ולא פליגי אלא בשובט ומדקדק ואמרי דלאו היינו תולדה אלא היינו ממש מיסך ואורג אי נמי לא מחייבי רבנן אתולדה במקום אב ולדבריו דרבי יהודה האמריג: מאי לאו דעבדינהו לתרוייהו בהדי הדדי. אין הלשון מיושב דמשמע דלמסקנא לא קאי הכי וזה אינו דלמסקנא נמי דמפ׳ דר׳ יהודה חשיב להן חבות מיירי נמי דעבדינהו לתרוייהו בהדי הדדי דאי בדעבד האי לחודיה והאי לחודיה כדגרסינן בכמה ספרים בהא לא הוה פליגי רבנן עליה

דתיפוק ליה דמשום תולדה הוו מחייבי^ד

ואומר ר"י דאין למחוק ושפיר גרסינן

ליה וה"פ לעולם דעבדה האי לחודיה

והאי לחודיה ופליגי במזיד ולענין

התראה^ו דלרבי יהודה ^זלריך להתרותו

משום חשובט ומדקדק ולרבנן משום מ

מיסך ואורג וה"ה דהוה מלי למידחי

דעבדינהו לתרוייהו בהדי הדדי ורבי

יהודה סבר הני אבות נינהו אלא

דניחא ליה לדחויי דעביד האי לחודיה

והאי לחודיה דהשתא ע"כ טעמא דר"י

לאו משום דמחייב אתולדה במקום אב אלא משום דאבות נינהו: הרי כתב שם משמעון. הך פשיטותא לא קיימא כדמסיק ורבינא נמי דפריך לרב אשי אמילתא דר"י אי להכא קבעי לה להכא לא קבעי לה סבר דלא דמי לכתב שם משמעון דחי דמי לא הוי פריך מידי דהא כי קא בעי דתנוח בסוף ד׳ כשנחה בתחלת רה"ר ע"י קליטה הרי כתב שם משמעון וכי אזלה תו ד"א ליחייב עלייהו דנעשית מחשבתו ראשונה ולהכי קאמר הש"ס לאו היינו דאמר ליה רבינא לרב אשי דלא הוה ליה לאיתויי מילמיה דרבינא אלא שרולה לסתור לו אף מה שהיה פשוט

לו הרי כתב שם משמעון: הבי גרסינן ודקאמרת הרי כתב שם משמעון מי דמי התם בו'. ואי גרסי׳ ואמאי והרי כתב שם משמעון אתי נמי שפיר אלא שהוא קושיא ולספרים דגרסינן אמר מר פריך לפי מאי דס״ד מעיקרא: הניחא

דברים הדברים אלה הדברים. גבי שבת דכתיב בויקהל אלה הדברים אשר לוה וגו'ם דברים משמע תרין ה"א מרבי חד הא תלת אלה בגימטריא תלתין ושש אלו ל"ט כו' ומניינא למה לי על כרחיך לדעת כמה חטאות אדם מתחייב בהעלם אחד על השבת ואי מחייב אתולדה

במקום אב בהעלם אחד הוו להו טובה: המר ליה רב יוסף. לרב חנה: מר מסני לה. להא דרב יהודה אמר שמואל מחייב היה רבי שתים אהא דרבי: וקשית ליה דרבי חדרבי. רב יהודה לאו אהא אמרה אלא אדר׳ יהודה מתני לה ולא קשיא ליה דלא אשכחן בעלמא דפטר ר״י אתולדה במקום אב: מרה"י לרה"ר ועבר ד' אמות ברה"ר. קודם שתנוח דאיכא תרתי הולאה וזריקה ארבע אמות: ה"ג וחחת משום העברה. ורבנן פטרי אהעברה משום דלא סבירא להו משילתה בפתח וחזרה ונעהרה ונחה לפוף ד' אבל חייב הוא משום הולאה: ואיתעביד ליה מחשבתו. שנחה ביציאתה מיד הלכך חייב משום הוצאה אבל משום העברה לא מחייב ונעקרה והונחה משום דהויא תולדה במקום אב: אף השובט. עם שאר אבות מלאכות להא דאמרן דלכך נמנו שאם עשאן בהעלם א׳ חייב על כל א׳ וא': שובט. מכרכר בכרכר: ומדקדק. לחחר שמתח החוט של ערב מכה בכרכר בב' וג' מקומות. וי"מ מדקדק משוה האריגה כשיש ב' חוטין כרוכין זה עם זה ומובדלים מן השאר משוה אותן בכרכר או במחט: מאי לאו דעבדינהו לכולהו. שובט ומדקדק בהדי שאר מלאכות דהא מוסיף קתני ומיסך ואורג נמנו עם אבות מלאכות ואלה תולדותיהם כדקתני שובט בכלל מיסך: מאי מוסיף. הרי לא נמנו אלא אבות: ולמאי דסלק אדעתא כו'. נהי נמי דמיחייב אתולדה במקום אב הכא לאו תרתי איכא דאי להכא לסוף ד' בעי לה דתנוח הכא לא ד' (מר"ה והעביר) לסוף ד' ברה"ר אלא אהולאה לחודיה הוא דמיחייב והולאה אריכא הוא דעבד: ואי להכא. אצל היציאה קבעי לה דתנוח הכא לסוף ד' לא בעי לה דתנוח וליתא לוריקה ד' ולא מיחייב לה דבעינן עקירה מתחילת ד' ברה"ר והנחה לסוף ד׳ ברה״ר והכא עם יליאת הפתח דנתקיימה מחשבתו דהא נח ברה"ר: באומר כל מקום שתרלה תנות. וכיון דלא איכפת ליה הויא ליה קיום מחשבה בתרווייהו: הרי לתב שם משמעון. דתנן לקמן בפ׳ הבונה

הלונוה כמה שהננחה וחהוי כמי שהננחה ואע"ג דחשיב ליה כמה שהונחה מיחייב אהעברת ד' דלא עבר מתחלת הא לא נח והעביר לסוף ד' דניחייב אתרווייהו ומיהו אהולאה הוא דמתחייב (לקמן דף קג.) דחייב בב' אותיות ואף על פי שנתכוין למלאכה

הגהות הב"ח (מ) גמרא אתולדה במקום אב וממאי דילמא וכו׳ ובהא סג (מממי דיממו זכר זכסם קא מיפלגי) תא"מ ונ"ב ס"א לעולם אימא לך רבי יהודה אתולדה במקום אב לא מחייב ובהא קא רבינו חננאל (המשך)

ודנפקא לרה"רו קלטתה ורָבנן סברי . אמרינן קלוטה כמי שהונחה וכיון שלא נעשת מחשבתו פטור לגמרי, דקיי״ל לענין שבו מלאמו מחשבו אסודה תורה, אבל אתולדה במקום אב אפילו ר' יהודה לא מחייב, ובהכי סלקא לא מחייב, ובהכי סדקא שמעתין. ואע"ג דטרח למפשט מהא דתניא ר' יהודה מוסיף אף השובט והמדקדק מכלל דהני תולדות נינהו, ור' יהודה מחייב אתולדה במקום אב, . דחויא היא. ואסיקנא הני לר׳ יהודה אבות נינהו ומוסיף להו בהדי אבות. ואוקמוהא רבה ורב יוסף דלא הוה מחייב רבי
יהודה אלא אחת. וא"ל
רבינא לרבא למאי דסליק
אדעתו מעיקרא דמחייב ר' יהודה שתים, אי האי זורק . דעתו שתנוח עם יציאתה לרה"ר ואין דעתו להעבירה ד' אמות ברה"ר אע"ג רסבר קלוטה כמי שהונחה, דסבר קלוטה כמי שהונחה, בהעברה לא מחייב, דהא לא נתכוון להעבירה ד' אמות ברה"ר, דהא לא מחייב אלא על מחשבתו, עליהן והוציאו לרה״ר פטור שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך. ושני ליה רבא לרבינא באומר הריני היכא דנח אמרינן הרי נעשית מחשבתו. פשיטא נתכווז לזרוק שמונה אמות כתב שם לא מיכתיב ליה שמעון וכאלו מתחלה כך . היחה מחשכחו ולזכחור שמ ואחריו עון והנה נעשית זורק מי לא יכול לזרוק חי"ת בבת אחת כי לא נייח ביניהן כלל, ונדחת. וכבר פרשנוה בבבא קמא בפרק כיצד הרגל בסופו, בפוץ כיבו הוגל בטופו, דקתני התם בפירושא אם אמר כל מקום שתרצה תנוח אין, ואי לא לא מחייב. ת"ר [הזורק] מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע ד' אמות חייב,